

Bài thứ 63

(Giảng ngày 28 tháng 7 năm 1999 tại Tịnh Tông Học Hội Singapore, file thứ 64, số hồ sơ: 19-012-0064)

Thưa quý vị đồng học, cùng tất cả mọi người.

Hôm qua đã giảng đến câu thứ 23: **“Côn trùng thảo mộc, do bất khả thương.”** (nghĩa là: Côn trùng cỏ cây cũng không được làm hại.)

Côn trùng là động vật, cỏ cây là thực vật. Hôm qua chúng ta nói đến các loại côn trùng nhỏ bé như kiến, muỗi... Các bậc thánh nhân thế gian cũng như xuất thế gian dạy ta nuôi dưỡng tâm từ bi, không chỉ thương yêu bảo vệ các động vật nhỏ bé, mà đến cỏ cây, thực vật cũng phải từ bi thương yêu bảo vệ. Tâm từ bi như thế mới là chân thật.

Thế nhưng, người thương yêu bảo vệ động vật còn có, chứ nói đến thực vật cũng không làm tổn hại thì ít có vô cùng. Trong phần chú giải có dẫn kinh Viên Giác để nói rằng, [hết thấy chúng sinh dù] hữu tình hay vô tình cũng đều cùng một tánh thể sinh mạng. Điều này thật không dễ nhận hiểu, nhưng trong kinh điển Đại thừa nói đến rất nhiều. Chúng ta phải chú tâm suy ngẫm thật kỹ để nhận hiểu được, đây là sự thật chân tướng.

Đức Phật vì ta nói ra một nguyên tắc chung về hết thấy chúng sinh trong các pháp giới cùng khắp hư không. Hết thấy chúng sinh đó là cách nói theo nghĩa rộng, tức là hết thấy các duyên hòa hợp mà sinh ra hình tướng vật thể, tất cả đều là “duy tâm sở hiện, duy thức sở biến” (nghĩa là: chỉ do tâm hiển hiện, chỉ do thức biến hóa), tất cả đều từ tâm tưởng sinh ra. Do đó có thể biết rằng, hết thấy chúng sinh đó đều cùng chung một tánh thể sinh mạng, cũng chính là như trong kinh điển Đại thừa thường nói: **“Thập phương tam thế Phật, cộng đồng nhất pháp thân”** (nghĩa là: Ba đời mười phương Phật, đều cùng một pháp thân.) Đó cũng

chính là cùng chung một tánh thể sinh mạng. Thực vật đương nhiên cũng không ngoại lệ.

Kinh Lăng Nghiêm nói về điều này rất hay: **“N hư Lai thường thuyết, chư pháp sở sinh, duy tâm sở hiện, nhất thiết nhân quả, thế giới vi trần, nhân tâm thành thể.”** (có nghĩa là: Đức Như Lai thường dạy: Các pháp sinh khởi đều do tâm hiện, hết thảy nhân quả cho đến các thế giới nhiều như bụi nhỏ đều nhân nơi tâm mà thành tánh thể.) Câu kinh này có thể dùng để giảng rõ cho tám chữ trong kinh Hoa Nghiêm: **“duy tâm sở hiện, duy thức sở biến”** (nghĩa là: chỉ do tâm hiện, chỉ do thức biến hóa). Cho nên, hai bộ kinh [Lăng Nghiêm và Hoa Nghiêm] cùng tham khảo cho nhau thì ý nghĩa đặc biệt sáng tỏ.

Kinh Lăng Nghiêm còn nói chi tiết hơn: **“Kỳ trung nãi chí thảo diệp lữ kết, cật kỳ căn nguyên hàm hữu thể tính.”** (có nghĩa là: Trong đó cho đến cỏ cây dây gút, xét đến cùng nguồn gốc đều hàm chứa tánh thể.) Cỏ cây là thực vật, dây gút là chỉ hình tướng sự vật. Chúng ta cầm một đoạn thùng, một sợi dây buộc thành cái gút, đó là hình tướng sự vật. hết thảy đều có nguồn gốc của nó, đều có tánh thể của nó. Tánh thể là gì? Là tánh pháp. Nguồn gốc là gì? Là tự tánh.

Cho nên, trước đây tôi vẫn thường khẳng định, hết thảy chúng sinh trong các pháp giới cùng khắp hư không đều là chính bản thân mình. Đây chính là chỗ thấy biết của chư Phật. Người thể nhập được chỗ thấy biết của chư Phật, theo như Đại sư Thiên Thai [Trí Khải] nói là đã chứng được một phần quả vị Phật. Kinh Hoa Nghiêm có nói đến 41 địa vị Pháp thân Đại sĩ, chỗ thấy biết của các vị này cũng là như vậy. Đó gọi là thể nhập chỗ thấy biết của chư Phật.

Nếu thực sự khẳng định được [chỗ thấy biết như trên] thì quý vị chính là bậc thượng thượng căn, được pháp thượng thượng thừa, tức thì vượt lên địa vị Như Lai, tức thì vượt lên địa vị Pháp thân Đại sĩ. Điều này [chúng ta] có thể làm được hay không? Vấn đề nằm ở chỗ, ngay

trong một ý niệm chúng ta có thể thay đổi được hay không? Khi huân tu Kinh điển Đại thừa lâu ngày, sự phát sáng giống như tia chớp điện nhất thời phóng ra. Nhưng người xem kinh có căn lành khác biệt nhau. Người căn lành sâu dày thì tần suất phát sáng như vậy thường xuyên hơn, số lần nhiều hơn, chỉ tiếc là không thể duy trì được. Một niệm sáng tỏ vừa gập đầu khẳng định thì niệm tiếp theo đã quên đi mất. Đó là do nguyên nhân gì? Do tập khí quá nặng, vừa chớp mắt đã rơi vào mê lầm. Nếu như có thể duy trì được sự sáng tỏ nhận biết này, quý vị liền chứng quả, liền vào quả vị Phật, chứng một phần quả vị Phật, sự hành trì của quý vị so với chư Phật, Bồ Tát không còn khác biệt.

Quý vị đối với hết thảy các loài vật nhỏ bé cũng như thực vật đều một lòng từ bi, cũng giống như đối với chư Phật Như Lai, cũng giống như đối với cha mẹ mình, nhất định không sai khác. Thương yêu bảo vệ các loài muỗ, kiến, bảo vệ tất cả các loài hoa cỏ, hết thảy đều giống như quan tâm chăm sóc cha mẹ mình, như phụng sự chư Phật không khác, như vậy thì quý vị là Pháp thân Đại sĩ. Nhưng nếu như vẫn còn tâm phân biệt thì quý vị là phàm phu.

Chúng ta trong đời này được thân người, được nghe Phật pháp, nhân duyên như vậy thật thù thắng không gì sánh bằng. Chúng ta xem trong quá khứ vài ngàn năm qua, tại Trung quốc có các bậc tổ sư, đại đức cũng như cư sĩ nam nữ tại gia tu hành chứng quả rất nhiều. Các vị ấy cũng đều là phàm phu, vì sao có thể chứng được thánh quả? Chính là nhờ không ngừng nghe pháp, không ngừng tu tập, cho nên các vị mới được thành tựu.

Chúng ta vì sao không thành tựu? Vì xét về cả hai phương diện nghe pháp cũng như tu tập, chúng ta đều thường gián đoạn. Do gián đoạn nên sức lực hiệu quả đều yếu ớt đi. Nếu như bên trong lại thêm tập khí phiền não, bên ngoài năm món dục, sáu trần cảnh dẫn dụ mê hoặc, thì công phu học pháp và hành trì của chúng ta hầu như rơi xuống chỉ

bằng số không. Như vậy chẳng những không thể tiến bộ mà mỗi ngày đều thối lui, rơi thẳng xuống đến tận địa ngục A-tỳ. Hiện tượng như vậy xảy ra ngay trước mắt, chúng ta thường nhìn thấy rất nhiều.

Đạo tràng này ở Singapore cũng có thể xem là không tệ. Mỗi ngày đều có hai giờ giảng kinh. Thực tế giảng kinh như vậy đã đủ chưa? Nhất định là chưa đủ. Vài giờ giảng kinh đó, còn lại đến hai mươi hai giờ khởi sinh vọng tưởng. Cho nên, Phật pháp [trong chúng ta] không thắng nổi các pháp thế gian, tâm thanh tịnh [trong chúng ta] không thắng nổi sự nhiễm ô tâm ý. Chúng ta không thể thành tựu, nguyên nhân chính là ở chỗ này. Nhưng quý vị đồng học mỗi ngày dụng công tu học ít nhất tám giờ thì cũng có thể duy trì, củng cố được sự nhận hiểu giáo nghĩa. Tám giờ nghiên cứu giáo điển, thêm tám giờ chuyên tâm niệm Phật, nếu có thể chân thật nỗ lực làm được như vậy thì trải qua năm ba năm, chúng ta cũng không thua kém các bậc đại đức xưa.

Việc này phải dựa vào chính tự thân mình, không thể dựa vào người khác thúc đẩy, đôn đốc. Trong thời đại hiện nay, việc đốc thúc không còn khả thi. Cách giáo dục thúc ép trong quá khứ có thể thực hiện được, nhưng hiện tại với [các quan niệm] dân chủ, tự do, khai phóng, không ai có quyền đốc thúc quý vị, cũng không ai dám đốc thúc. Ở Hoa Kỳ, cha mẹ cũng không dám trách mắng con cái. Đến như trẻ con năm, sáu tuổi, nếu bị cha mẹ đánh chửi, hàng xóm sẽ gọi cảnh sát, nói rằng nhà ấy có cha mẹ ngược đãi trẻ em, nếu bị khép tội phải vào tù. Quý vị nói xem có phải hỏng cả rồi không?

Cha mẹ không dám quản con cái mình thì thầy cô giáo sao dám quản học sinh? Cho nên, xã hội hiện tại là thế nào? Cha mẹ với con cái là bạn bè, thầy cô giáo với học sinh là bạn bè. Nếu thực sự theo đúng các chuẩn mực bạn bè thì cũng không đến nỗi, nhưng nói thật ra thì chưa thể nói là bạn bè.

Xã hội ngày nay là như vậy, cho nên việc tu hành có thể thành tựu hay không là hoàn toàn dựa vào chính tự thân mình. Tôi khích lệ mọi người, khuyên dạy mọi người, chỉ có thể ở nơi đạo tràng này mà nói vậy thôi. Quý vị nghe được thì điều này có thể giúp quý vị thêm chút thuận duyên tăng trưởng. Quý vị nghe rồi hoan hỷ, nhận hiểu sáng tỏ thì y theo những lời này mà làm. Ngược lại, quý vị nghe qua không vừa ý thì buổi giảng sau có thể không đến. Cho nên, phải hiểu được hiện trạng của xã hội chúng ta hiện nay, quả thật [việc tu hành] có thể thành tựu hay không đều hoàn toàn dựa vào sự giác ngộ, nhận hiểu của tự thân, hoàn toàn dựa vào công phu tự mình khắc phục lấy mình.

Vì thế tôi thường nói, nhân duyên đạo tràng ở đây thù thắng không gì sánh bằng, có thể được ở tại đây tu học là sự thành tựu của căn lành phúc đức nhân duyên từ vô lượng kiếp. Đạo tràng này có hộ pháp nhiệt tâm hộ trì, nơi ăn chốn ở không cần phải lo lắng, có thể đem hết tinh thần dốc toàn tâm toàn lực vào việc tu tập đạo, mong cầu đạt đến mức nhận hiểu và hành trì tương ưng nhau. Có thể nắm lấy cơ hội này mà liều mạng nỗ lực tu tập, qua năm ba năm nhất định sẽ được thành tựu không thể nghĩ bàn.

Hãy nghĩ đến việc thế gian này có biết bao người muốn cầu nhân duyên như thế này mà không được. Thuở tôi còn trẻ học tập ở Đài Trung, cũng thấy mình có được cơ duyên khá tốt rồi, nhưng so với quý vị ở đây bây giờ thì cùng lắm bảy phần chỉ so được một mà thôi. Thế nào là bảy phần chỉ so được một? Chúng tôi mỗi tuần được một lần cùng học với thầy, với bạn học, cùng nghiên cứu thảo luận. Quý vị hiện nay mỗi tuần được bảy lần như vậy. Cho nên, duyên phần của tôi [ngày trước] so với quý vị [bây giờ] chỉ bằng một phần bảy, quý vị so với tôi được nhiều hơn sáu lần. Thành tựu của quý vị theo lẽ thì phải vượt hơn tôi sáu lần mới xứng. Quý vị không hơn tôi, đó là quý vị không dụng công, quý vị bỏ mất cơ hội này rồi.

Tôi học ở Đài Trung mười năm, quý vị hôm nay với cơ hội này, với duyên phần này thì mỗi năm học bằng bảy năm học của tôi. Học qua hai năm thì đã vượt hơn tôi rất nhiều rồi. Hồi đó học chung với tôi đều là những cư sĩ tại gia, tất cả đều có gia đình, có sự nghiệp riêng, mỗi người đều phải gánh vác lo toan gia đình, công việc, mỗi tuần chỉ dành ra được ba giờ để đến lớp nghe giảng, học tập với thầy. Mỗi tuần chỉ có một buổi học mà thôi. Khi tôi học giảng kinh cũng mỗi tuần lên lớp một lần, học được ba giờ. Nếu nói mỗi ngày đều được đến lớp học, tôi làm gì có số mạng tốt đến thế?

Do đó có thể biết rằng, cơ hội này rất khó có được. Khó được mà chúng ta đã có được rồi, chính là như trong kinh Phật thường nói: **“Nhân thân nan đắc kim dĩ đắc, Phật pháp nan văn kim dĩ văn.”** (có nghĩa là: Thân người khó được nay đã được, pháp Phật khó gặp nay được nghe.) Không chỉ là nay đã được nghe, mà còn là mỗi ngày đều được nghe.

Nơi đạo tràng nhỏ này hết thầy Kinh điển đều có đủ, không thiếu sót gì cả. Thiếu sót chính là sự nhận hiểu của chúng ta đối với cơ duyên này, chỉ sợ đối với cơ hội tốt đẹp này quý vị không nhận thức được, quý vị không thể nắm lấy, không thể tận dụng tốt. Đây quả là điều hết sức đáng tiếc.

Tôi thường khuyên các thầy Ngô Đạo, Ngô Hạnh, hiện còn có thầy Ngô Giáo bên Malaysia, các thầy này hiện nay giảng kinh thuyết pháp khắp nơi trên toàn thế giới. Đây là một sự hy sinh lớn lao, chính là tu tập phúc đức. Trong sự tu tập nhận hiểu và hành trì thì đây là một sự hy sinh lớn lao. Tôi thường khuyến khích các thầy phải hết sức nỗ lực. Nhưng mặt khác, quý vị đồng học ở đây tu tập tinh tấn, các thầy ấy trong tương lai nhất định phải theo sau quý vị, hơn nữa lại còn chênh lệch khoảng cách rất lớn. Quý vị ở đây ngày ngày chuyên cần tinh tấn nỗ lực tu hành, còn các thầy ấy thì nhọc nhằn bận rộn bên ba khắp chốn, sự nhận hiểu

và hành trì đều hết sức trì hoãn, chậm chạp. Quý vị ở đây thì nhận hiểu và hành trì đều tiến bộ rất nhanh.

Pháp thế gian hay Phật pháp cũng đều phải nhìn xa trông rộng. Chỉ nhìn quá gần thì không có thành tựu, phải biết nhìn thật sâu xa. Thành tựu chân chánh là phải song song tu tập cả phúc đức và trí tuệ, trong tu phúc có tu tuệ, trong tu tuệ có tu phúc. Tu phúc và tu tuệ là một thể thống nhất, không phải hai pháp khác nhau. Các vị pháp sư kia hoằng pháp lợi sinh trên khắp thế giới, [đối với họ] phúc và tuệ là hai pháp khác nhau, chẳng phải một. Họ không hòa hợp được cả hai, có thể nói là họ tu phúc nhiều hơn tu tuệ.

Phúc báo không thể [giúp chúng ta] vượt thoát ra ngoài sáu đường [luân hồi]. Phải tái sinh vào cảnh giới nào trong sáu đường để hưởng phúc cũng rất khó nói, còn phải xem công phu tu hành của quý vị. Tu tập năm giới với mười nghiệp lành đạt được chín, mười phần thì chỗ tu phúc của quý vị [có thể được hưởng] ở hai cảnh giới trời, người. Nếu không đạt được mức ấy, quý vị sinh vào cảnh giới nào để hưởng phúc thật rất khó nói.

Trong Kinh điển, Phật nói lời nào cũng đều chân thật, không một lời nào dối gạt chúng sinh, chúng ta phải suy ngẫm cho thấu đáo. Tu hành song song cả phúc đức và trí tuệ thì trong lúc tu phúc không có lòng riêng tư, trong lúc tu phúc vẫn gìn giữ tâm thanh tịnh bình đẳng giác, như vậy là trong tu phúc có tu tuệ, có thể giải quyết được vấn đề. Trong lúc tu phúc nếu có lòng riêng tư, [chạy theo] danh tiếng, lợi dưỡng, hưởng thụ năm món dục, sáu trần cảnh, không chịu triệt để buông bỏ, như vậy thì không thể thoát ra khỏi sáu đường luân hồi.

Ở đoạn này [trong sách] đưa ra hai câu chuyện, quý vị nên xem thật kỹ, rất đáng để chúng ta suy ngẫm phản tỉnh.

Câu chuyện thứ nhất là trong lúc đức Phật thuyết pháp có một con ốc sên nhỏ đang bò gần đó cũng nghe Phật giảng kinh, ngẫu nhiên bị người vô ý giẫm lên mà chết. Do nhân duyên nghe kinh Phật, nên sau khi chết con ốc nhỏ liền được sinh về cõi trời Đao-lợi, làm vị Thiên vương Đao-lợi. Sau đó, vị Thiên vương Đao-lợi này liền trở lại nghe Phật giảng kinh thuyết pháp, chứng quả Tu-đà-hoàn. Câu chuyện này cho chúng ta biết, động vật nhỏ bé cũng có tánh linh, sao có thể gây hại cho chúng?

Câu chuyện còn lại kể về một vị xuất gia vẫn chưa khai mở được đạo nhãn, thường xuyên nhận cúng dường từ hai cha con một nhà thí chủ. Nhà thí chủ này ăn chay trường. [Vị tăng kia] sau khi chết phải trả nợ, sinh làm cụm nấm rom mọc trong vườn rau của nhà vị thí chủ. Cụm nấm rom chính là vị tăng năm xưa, mỗi ngày mọc một tai nấm cúng dường cha con vị thí chủ kia. Chuyện này nói lên điều gì? Nói lên rằng thực vật cũng có tánh linh. Cha con người kia mỗi ngày ra vườn nhổ nấm, không hề biết rằng đó là vị pháp sư mình từng cúng dường. Mỗi ngày họ đều nhổ nấm, [vị pháp sư] kia mỗi ngày đều trả nợ. Trong pháp Phật thường nói: ***“Thí chủ nhất lap mễ, đại như Tu-di sơn. Kim sinh bất liễu đạo, phi mao đái giác hoàn.”*** (nghĩa là: Mỗi hạt gạo của thí chủ [cúng dường] đều lớn như núi Tu-di. Đời này tu hành không hiểu đạo, [đời sau phải] mang lông đội sừng để trả lại.) [Mang lông đội sừng] là nói phải thọ thân súc sinh, còn trong chuyện này là tái sinh làm thực vật, đều phải trả nợ [cho thí chủ vì tu hành không đạt đạo].

Cho nên, trong pháp thế gian cũng như xuất thế gian, chúng ta phải hiểu thật rõ ràng, thật sáng tỏ, không có chuyện chiếm phần lấn lướt. Ai có thể chiếm phần lấn lướt hơn ai? Cũng nhất định không có chuyện thua thiệt. Ai thua thiệt, ai bị lấn lướt? Không hề có, nhân duyên quả báo thông suốt ba đời. Trong đời này người khác chiếm phần lấn lướt hơn ta,

ta chịu thua thiệt, đâu biết rằng đời sau lại sẽ có người tính sổ, bù đắp cho ta. Phải thấu hiểu rõ ràng ý nghĩa này.

Dương nhiên chúng ta cũng không mong muốn người khác phải trả nợ cho ta. Nếu cứ như thế thì xoay vần oan oan tương báo, vay qua trả lại mãi mãi không dứt, không phải chuyện tốt đẹp đáng mong muốn. Khai ngộ là khẩn thiết, chứng quả là khẩn thiết, vãng sinh là khẩn thiết. Đó mới là giải thoát rốt ráo, về sau có thể quay lại giúp đỡ, hỗ trợ những chúng sinh hữu duyên.

Trong Phật pháp có câu: ***“Phật chẳng độ người không có duyên.”*** Những người nào có duyên với chúng ta? Trong quá khứ, đời đời kiếp kiếp từng là oan gia trái chủ của nhau, đó là có duyên. Có ơn với nhau là duyên phần, kết oán cùng nhau cũng là duyên phần. Ta thiếu nợ người khác, đó là duyên phần. Người khác thiếu nợ ta, đó cũng là duyên phần. Duyên phần là [bao gồm hết cả những chuyện] báo ơn, trả oán, trả nợ, vay nợ, cùng xoay cả trong một vòng.

Chúng ta đã từng kết nên những duyên phần như thế rất nhiều, phải nhanh chóng [tu hành] thành tựu để còn quay lại giúp đỡ hỗ trợ những oan gia trái chủ đó, cứu độ cho tất cả.

Cho nên, tự mình nhất định phải xem trọng cả hai mặt nhận hiểu và hành trì, phải cùng lúc tu học cả định lực và trí tuệ. Nhất là trong tình trạng xã hội hiện nay, không thực sự nỗ lực [tu tập] thì chắc chắn phải đọa lạc, hơn nữa còn đọa lạc rất nhanh. Vì thế, mỗi phút mỗi giây đều phải luôn đề cao cảnh giác. Tay vừa buông quyển kinh xuống thì Phật hiệu phải khởi lên, phải niệm Phật ngay. Vừa ngưng câu niệm Phật liền mở quyển kinh ra. Mỗi ngày nếu có thể nghiên cứu giáo lý được tám giờ, niệm Phật được tám giờ thì vọng tưởng tự nhiên ít đi, vì không có thời gian khởi sinh vọng tưởng.

Hy vọng quý vị đồng học thực sự nỗ lực, không nên cô phụ cơ duyên hiếm có khó gặp như hiện nay.

Hôm nay thời gian đã hết, chúng ta giảng đến đây thôi.